

Διαχείριση εφοδιαστικών αλυσίδων οπωροκηπευτικών

Διονύσης Μπόχτης

Department of Engineering, Aarhus University, Inge Lehmanns Gade 10, DK-8000 Aarhus C, Denmark

Ο αγροδιατροφικός τομέας της ΕΕ αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις που σχετίζονται, κυρίως, με δημογραφικά στοιχεία και τις αλλαγές τρόπο ζωής. Επιπλέον, η μείωση του κόστους μεταφοράς, όπως αυτή βιώνεται κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών, αναμόρφωσε τις λειτουργίες μετεγκατάστασης μονάδων της εφοδιαστικής αλυσίδας και αύξησε δραματικά τη διεθνοποίηση της αγοράς. Παράλληλα, η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων και την ταχεία διάδοση των σχετικών παραγόμενων τροφίμων απαιτεί νέα συστήματα διανομής. Η εξέλιξη αυτή πραγματοποιήθηκε με την ταυτόχρονη ανάπτυξη του πλαισίου της αειφορίας, παρόλα αυτά, περισσότερο από την άποψη των ορισμών και όχι ως προς την πραγματική συμμόρφωση με τις σχετικές κατευθύνσεις και αρχές της αειφορίας.

Ειδικά για τον τομέα των οπωροκηπευτικών, όσον αφορά στη διασφάλιση της ανταγωνιστικής της θέσης, ο συγκεκριμένος κλάδος έχει να αντιμετωπίσει μια σειρά από αδυναμίες, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης προσεγγίσεων οικονομίας κλίμακας που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τις εξαγωγικές δυνατότητες, την παραγωγικότητα της εργασίας, η οποία μειονεκτεί σε σύγκριση με άλλους κλάδους, και την αδυναμία να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση των καταναλωτών της ΕΕ για τοπικά παραγόμενα τρόφιμα, κυρίως όσον αφορά την τιμή. Επιπλέον, η συνολική δαπάνη σε δράσεις έρευνας και ανάπτυξης (R&D) ως ποσοστό του κύκλου εργασιών του τομέα είναι σήμερα πολύ χαμηλό και με ανεπαρκή ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων.

Η Ελλάδα κατέχει ένα σχετικά υψηλό μερίδιο της συνολικής παραγωγής οπωροκηπευτικών της ΕΕ. Ωστόσο, σε σύγκριση με άλλες χώρες της Νότιας Ευρώπης, το ποσοστό αυτό είναι μάλλον χαμηλό και αυτό πηγάζει από το γεγονός ότι οι χώρες αυτές φαίνεται να έχουν αποτελεσματικότερη εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών και μεθόδων παραγωγής, συγκομιδής, συσκευασίας και εμπορίας των προϊόντων αυτών. Επιπλέον, μία σημαντική αδυναμία της Ελληνικής περίπτωσης είναι η -κατακερματισμένη δομή των αλυσίδων εφοδιασμού που αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας που είναι απαραίτητες για την ανταγωνιστικότητα των εταιρειών σε καθετοποιημένες πολυεθνικές αλυσίδες εφοδιασμού.

Ως εκ τούτου, υπάρχει ανάγκη για κατακόρυφο συντονισμό των δραστηριοτήτων της εφοδιαστικής αλυσίδας με ολοκληρωμένο σχεδιασμό και έλεγχο σε όλα τα στάδια, μεταξύ των οποίων και του σταδίου της παραγωγής, προκειμένου επιτευχθεί ελαχιστοποίηση των εκπρόθεσμων προμηθειών, η απόθεση ευπαθών προϊόντων, και να αυξηθούν οι χρόνοι παράδοσης και η κάλυψη των ατομικών αναγκών των τελικών καταναλωτών